

Газета виходить з вересня 1930 р.

КАДРИ МЕТАЛУРГІЇ

Газета Національної металургійної академії України

№ 8 (2721)

Жовтень 2017 року

«Україна – це метал. «Метал» – це ми»

Розповсюдження безкоштовне ©

ІНТЕРАКТИВНИЙ ЗМІСТ

РЕЙТИНГ ВИКЛАДАЧІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ 2016-2017 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Наш внутрішній рейтинг – сьогодні та завтра 2

Наші переможці 3

14 ЖОВТНЯ – ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА ТА ДЕНЬ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ

Зі святом, дорогі наші захисники! 7

Іменні стипендії аспірантам 8

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ Ю.М. ТАРАНА-ЖОВНІРА

Урочисте засідання вченої ради..... 9

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

*Спортивне свято та флешмоб до Міжнародного дня
студентського спорту у Дніпрі..... 11*

Театр, який поєднує серця..... 13

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

*Стажування студентів університету Акіта (Японія)
на кафедрі електрометалургії..... 15*

«Щоб наші діти розумнішали» 16

Можливості навчання за кордоном 17

ІСТОРІЯ НМетАУ В ОБЛИЧЧЯХ

*До 115-річчя від дня народження О.П. Чекмарьова
(1902 – 1975)*

Наукова школа академіка Чекмарьова 18

*До 125-річчя від дня народження С.Ф. Чукмасова
(1892 – 1970)..... 21*

ПОСМІХНЕМОСЯ РАЗОМ..... 23

РЕЙТИНГ ВИКЛАДАЧІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ 2016-2017 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Наш внутрішній рейтинг – сьогодні та завтра

Наприкінці кожного навчального року викладачі та підрозділи звітують про свої досягнення в навчальній, науковій, методичній та організаційній роботі. Розробкою показників рейтингу та визначенням їхньої питомої ваги займається секція моніторингу якості освітньої діяльності ради НМетАУ з забезпечення якості освітньої діяльності і підготовки фахівців. Кожного року, звітуючи про роботу секції, ми звертаємося до членів ради та всіх викладачів з проханням надсилати свої пропозиції щодо підвищення об'єктивності рейтингу. Цього року ми отримали такі пропозиції.

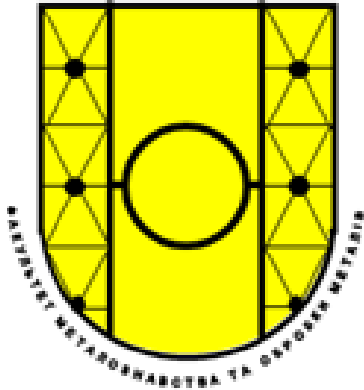
- 1. Враховувати різний рівень студентських нагород (олімпіада, конкурс, семінар, конференція тощо), за межами або в академії відбувався захід, ранг і значення нагороди (грамота, подяка, медаль)).
- 2. Профорієнтаційна робота викладачів та підрозділів: враховувати результативність з прийому магістрів та бакалаврів.
- 3. Враховувати спортивні досягнення як для студентів, так і для викладачів.
- 4. Відкоригувати систему обліку публікацій (підручник, монографія, програма тощо).
- 5. Удосконалити облік наукових публікацій (закордонне або вітчизняне видання).
- 6. Ввести облік винахідницької діяльності та диференціювати його (корисна модель, патент).
- 7. Враховувати проведення та участь в конференціях для викладачів.
- 8. Враховувати результати конкурсів академії «Кращий винахідник академії», «Кращий працівник академії».
- 9. Дослідити ступінь впливу опитування студентів на загальний результат рейтингу.

Всі ці пропозиції будуть ураховані при розробці показників рейтингу 2017-2018 навчального року. Ну, а підсумки рейтингу минулого навчального року підбито, і ми щиро вітаємо переможців і бажаємо їм успіхів і надалі.

Віталій ЧУХЛІБ,
голова секції моніторингу якості освітньої діяльності
ради з забезпечення якості освітньої діяльності
і підготовки фахівців, професор, д.т.н.

Наші переможці

ФАКУЛЬТЕТИ

I місце
Факультет
матеріалознавства і обробки
металів

II місце
Гуманітарний факультет

III місце
Факультет комп'ютерних
систем, енергетики та
автоматизації

ПРОФЕСІЙНІ КАФЕДРИ

I місце
Кафедра ливарного виробництва

II місце
Кафедра обліку і аудиту

III місце
Кафедра матеріалознавства ім. Ю.М. Тарана-Жовніра

ЗАГАЛЬНОНАУКОВІ ТА ГУМАНІТАРНІ КАФЕДРИ

I місце
Кафедра політичної економії

II місце
Кафедра фізичного виховання та спорту

III місце
Кафедра прикладної математики та обчислювальної техніки

ЗАВІДУВАЧІ КАФЕДР-ПРОФЕСОРИ

I місце

**Куцова Валентина
Зиновіївна**

Кафедра матеріалознавства
ім. Ю.М. Тарана-Жовніра

II місце

Швачич Геннадій Григорович
Кафедра прикладної
математики та
обчислювальної техніки

III місце

Михальов Олександр Ілліч
Кафедра інформаційних
технологій і систем

ЗАВІДУВАЧІ КАФЕДР-ДОЦЕНТИ

I місце

**Сокиринська Ірина
Геннадіївна**
Кафедра фінансів

II місце

**Зелікман Владислав
Давидович**
Кафедра обліку і аудиту

III місце

**Британ Володимир
Терентійович**
Кафедра історії та
українознавства

ПРОФЕСОРИ

I місце
Губенко Світлана Іванівна
Кафедра матеріалознавства
ім. Ю.М. Тарана-Жовніра

II місце
Грес Леонід Петрович
Кафедра екології,
теплотехніки та охорони
праці

III місце
Селівьорстов Вадим Юрійович
Кафедра ливарного
виробництва

ДОЦЕНТИ

I місце
Лучанінова Ольга Петрівна
Кафедра інженерної
педагогіки

II місце
Маліч Микола Григорович
Кафедра машин і агрегатів
металургійного виробництва

III місце
Синиціна Юлія Петрівна
Кафедра менеджменту

СТАРШІ ВИКЛАДАЧІ, ВИКЛАДАЧІ, АСИСТЕНТИ

I місце
Рахманов Сулейман
Рахманович
Кафедра теоретичної
механіки та опору матеріалів

II місце
Николаенко Юлія
Миколаївна
Кафедра технологічного
проектуння ім.
В.М. Друяна

III місце
Дзюбенко Микола Іванович
Кафедра фізичного
виховання та спорту

АСПІРАНТИ

I місце
Ткаченко Ілля Дмитрович
Кафедра фінансів
Наук. керівник д.е.н., проф.
Ковальчук К. Ф.

II місце
Сова Артем Валерійович
Кафедра металургії чавуну
Наук. керівник д.т.н., проф.
Бочка В. В.

III місце
Клемешов Євген Сергійович
Кафедра обробки металів
тиском
Наук. керівник д.т.н., проф.
Чухліб В. Л.

[Перейти до змісту](#)

14 ЖОВТНЯ – ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА ТА ДЕНЬ ЗАХИСНИКА УКРАЇНИ

Зі святом, дорогі наші захисники!

**Привітальне слово
ректора О.Г. Величка**

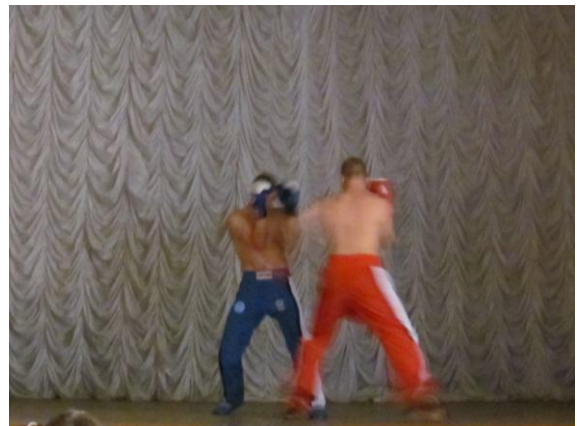
10 жовтня в актовій залі нашої академії студенти та викладачі зібралися, щоб привітати наших дорогих і шановних захисників. На свято до нас завітали генерали, полковники та козаки. В дружній та теплій атмосфері студенти привітали всіх справжніх захисників нашої неньки України: і тих, хто зараз на лінії фронту, і тих хто боровся за її незалежність протягом багатьох років. Перед початком заходу присутні могли подивитися відеоролик, який розповідає про досягнення наших спортсменів та викладачів кафедри фізичного виховання.

Ми вирішили не тільки привітати наших чоловіків, а й влаштувати для них спортивно-розважальну програму. Вони мали змогу довести своє звання найсильніших, найвитриваліших та найміцніших у таких змаганнях: армрестлінг, віджимання, збір-розбір автомата на швидкість. Показував зброю та проводив конкурс на збір-розбір автомата представник об'єднання «Дух нації». Причому збирати автомат треба було в бронезилеті, який

важить 7 кілограмів. Тих, хто бажав взяти участь у змаганнях, було дуже багато. Виявилось, що в нашій академії навчаються справжні чоловіки, з якими нам, тендітним дівчатам, можна нічого не боятися. Також до нас завітали майстри кікбоксингу брати Микола та Олександр Ксензови, багаторазові чемпіони та призери чемпіонатів та Кубків України. Вони показали справжній майстер-клас. Наше свято прикрасили ще такі малі, але вже справжні спортсмени – каратисти, яких тренує заслужений майстер спорту України, чемпіонка світу 2013 року Олександра Олександрівна Єланська, асистент кафедри фізичного виховання. Вони показали справжнє шоу, а на конкурсі з віджимань були витривалішими за деяких студентів! Наше свято вдалося!

Звучить Гімн України

Майстер-клас від братів Ксензових

Єдина дівчина в змаганнях з армрестлінгу

Юні каратисти

Перевірка витривалості

Справжня зброя – це цікаво

Переможці конкурсів отримали грамоти. Грамотами також були відзначені кращі куратори груп та заступники деканів з виховної роботи.

Ми щиро й сердечно всіх вітаємо із Днем захисника України – святом, що увібрало в себе багаті й славні козацькі традиції, уособлює мужність і героїзм оборонців та визволителів рідної землі впродовж всієї багатовікової української історії. В це світле свято бажаємо вам родинного щастя, сімейного затишку, козацького здоров'я, невичерпної енергії і миру!

Катерина МІЛОВА,
голова ради студентів,
студентка групи ПРО1-13м
Фоторепортаж **Вікторії Пасічної**
[Перейти до змісту](#)

Іменні стипендії аспірантам

Відповідно до законодавства України іменні стипендії призначаються студентам та аспірантам, які навчаються за кошти державного бюджету на денній формі навчання. Кандидати на призначення стипендії висувуються вищим навчальним закладом за найбільші успіхи в навчанні та науковій роботі.

Стипендія призначається щороку з 1 вересня строком на один семестр або навчальний рік.

Академічна стипендія **Кабінету міністрів України** на 2017-2018 навчальний рік призначена **Козенковій Владиславій Дмитрівні**, аспірантці третього року, яка навчається на кафедрі економічної інформатики з відривом від виробництва за спеціальністю «Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці». Науковий керівник доктор економічних наук професор Ковальчук К.Ф.

Академічна стипендія **імені М.С. Грушевського** на 2017-2018 навчальний рік призначена **Сові Артему Валерійовичу**, аспіранту третього року, який навчається на кафедрі металургії чавуну з відривом від виробництва за спеціальністю «Металургія чорних і кольорових металів та спеціальних сплавів». Науковий керівник доктор технічних наук професор Бочка В.В.

Щиро вітаємо Владиславу та Артема й бажаємо їм вчасно закінчити роботу над дисертацією та успішно її захистити.

[Перейти до змісту](#)

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ Ю.М. ТАРАНА-ЖОВНІРА

Урочисте засідання вченої ради

Цього року ми відзначили 90 років від дня народження видатного вченого в галузі фізичного металознавства, матеріалознавства та металургії, академіка Національної Академії наук України, заслуженого діяча науки і техніки України Юрія Миколайовича Тарана-Жовніра (26.06.1927—18.08.2003). У [6-му номері газети «Кадри металургії» за 2017 рік](#) ви можете прочитати статтю про життєвий шлях Юрія Миколайовича.

Ю. М. Таран-Жовнір понад чверть століття очолював Національну металургійну академію України (ректор з 1974 р. до 2001 р.), а також одночасно керував кафедрою матеріалознавства, яка тепер носить його ім'я і якою на честь цієї події було видано ювілейні спеціальні випуски наукових статей в трьох наукових виданнях, а саме: «Металознавство та термічна обробка матеріалів»: Наук. та інформ. журнал ПДАБА. – Днепр. – 2017. – № 1; МОМ. «Металознавство та обробка металів»: Наук. та інформ. журнал: ФТІМС, КПІ-2017.– №2,3; «Металлургическая и горнорудная промышленность». – 2017. – №3, 4.

Для відзначення цього ювілею 20 вересня відбулося розширене засідання вченої ради академії, на якому були присутні колеги Юрія Миколайовича, його учні, його діти, його однодумці.

Це зібрання відбулося в теплій і сердечній, навіть у ностальгічній атмосфері. Спочатку присутні очікували обговорення досягнень видатної діяльності відомого в Україні та за її межами вченого, але виступаючі згадували переважно про те, якою надзвичайно проникливою й чуйною людиною був академік Юрій Миколайович Таран.

Виступ ректора О.Г. Величка

«Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки України Володимир Іванович Большаков, завідувача кафедрою матеріалознавства ім. Ю.М. Тарана-Жовніра професор Валентина Зіновіївна Куцова, професор Національного аграрного університету Олена Юріївна Береза.

За ініціативи Валентини Зіновіївни та при організаційній підтримці проректора з наукової роботи НМетАУ, професора Пройдака Ю.С. було створено фотофільм, основу якого склали фотографії видатного вченого з дитячих до останніх років. Ці

Професор В.З. Куцова

матеріали старанно збирали співробітники рідної кафедри Юрія Миколайовича. Фільм був показаний перед початком засідання. У своєму виступі В.З. Куцова згадала ті роки, коли Ю.М. Таран працював в Інституті чорної металургії. Він був прикладом працелюбності для всіх: і аспірантів, і співробітників, і кандидатів наук. У ті часи робочий день продовжувався часто до глибокої ночі, бо головним для всіх було прагнення до знань, до нового в науці.

Своїми щирими спогадами про батька розчулила присутніх донька академіка Ю.М.Тарана Олена Юріївна Береза. Вона гідно продовжує батьківську справу – з відзнакою закінчила ДМетІ, потім аспірантуру в ДДУ, захистила кандидатську дисертацію, а потім вже після смерті батька стала доктором фізико-

Першим виступив ректор НМетАУ, член кореспондент Національної академії наук України, професор Олександр Григорович Величко. Він згадав, як у свої студентські роки слухав лекції з металознавства вже відомого на той час ученого, як Ю.М. Таран умів зацікавити та просто поводитись із студентами, яке надзвичайне мав відчуття гумору, як умів жартом і посмішкою розрядити напружений спір і навіть переконати опонента.

Про неосяжну компетентність у науковій сфері та поряд з цим про велику людяність Юрія Миколайовича розповідали виступаючі: ректор ДВНЗ

Ректор ПДАБА В.І. Большаков

Своїми щирими спогадами про батька розчулила присутніх донька академіка Ю.М.Тарана Олена Юріївна Береза. Вона гідно продовжує батьківську справу – з відзнакою закінчила ДМетІ, потім аспірантуру в ДДУ, захистила кандидатську дисертацію, а потім вже після смерті батька стала доктором фізико-

математичних наук, очолила кафедру фізики і матеріалознавства в Національному аграрному університеті та є вченим секретарем вченої ради цього вишу.

Юрій Миколайович Таран зробив неоціненний внесок у розвиток сучасного матеріалознавства. Кафедра матеріалознавства продовжує розвивати наукові напрямки, започатковані видатним ученим, такі, наприклад, як механізми багатофазної кристалізації та формування структури евтектичних сплавів, а також проводить дослідження за новими напрямками матеріалознавства, такими, як застосування інтенсивної деформації для створення наноструктурних матеріалів, деформування дактильованих чавунів, створення та застосування газарів, дослідження нових можливостей використання сталей для залізничної оснастки тощо. За останні роки на кафедрі захищено дві докторські та 17 кандидатських дисертацій. Дніпровська наукова школа матеріалознавства Ю.М. Тарана з честю продовжує справу свого великого вчителя і засновника.

Професор О.Ю. Береза

Тетяна МИРОНОВА,
д.т.н., професор кафедри матеріалознавства
ім. Ю.М. Тарана-Жовніра
[Перейти до змісту](#)

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

Спортивне свято та флешмоб до Міжнародного дня студентського спорту у Дніпрі

21 вересня зранку біля Палацу студентів у міському парку імені Т.Шевченка яблуку ніде було впасти. Тут пройшло святкування Міжнародного дня студентського спорту. У заході взяли участь близько півтисячі студентів з усіх закладів вищої освіти міста Дніпра. У гості до спортивно та життєво активних студентів завітали почесні гості – срібний призер Олімпіади в Атланті-1996 з академічного веслування Діна Міфтахутдинова, начальник Дніпропетровського обласного відділу комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України Євген Буря, виконавчий директор Відділення Національного олімпійського комітету України в Дніпропетровській області Олександр Дюмбаков та інші.

У ході свята студенти виконали флешмоб – 22 віджимання. Господарі заходу також підготували цікаву програму показових виступів для всіх присутніх. Тут були й показові виступи боксерів Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту, і представниці прекрасної статі з цирковою програмою, і групи підтримки ПДАФКіС черлідінгу, й, нарешті, дуже колоритний показовий виступ студентів Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, які цього року у складі збірної команди України вибороли звання найсильнішої команди світу у змаганнях лицарів.

22 віджимання

Грамоти нашим чемпіонам світу з легкої атлетики Римі Гордієнко та Дмитру Пруднікову

Цирковий номер

Виступ групи черлідінгу

Показовий виступ боксерів

Олег Гаврилук отримує свій приз

Після завершення основної частини дійства обласне відділення НОК України оголосило баттл з віджимань від полу серед дівчат та хлопців. На кону стояли три призи, за які варто було позмагатись – фірмові рюкзаки олімпійського відділення з кепкою, футболкою та спортивною пляшкою-шейкером. Серед хлопців перемогу отримав студент Національної металургійної академії Олег Гаврилук, якому, аби здобути перемогу, знадобилося лише 86 віджимань. А от серед дівчат боротьба була більш запеклою, перемогу у якій отримала студентка

Придніпровської державної академії фізкультури і спорту Діана. Результат дівчини – рівно 70 повторень.

Сергій БЕЗДЕНЕЖНИХ,
старший викладач кафедри фізичного виховання

[Перейти до змісту](#)

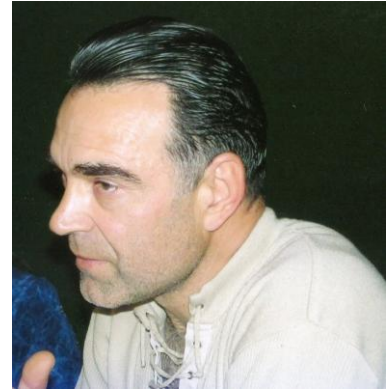
Театр, який поєднує серця

Початок осені – не лише час старту нового навчального року, але й відкриття нових театральних сезонів у храмах музи Мельпомени. Цьогорічна осінь виявилася врожайною на фестивалі, але й місцеві театри розпочали новий сезон із довгоочікуваних прем'єр.

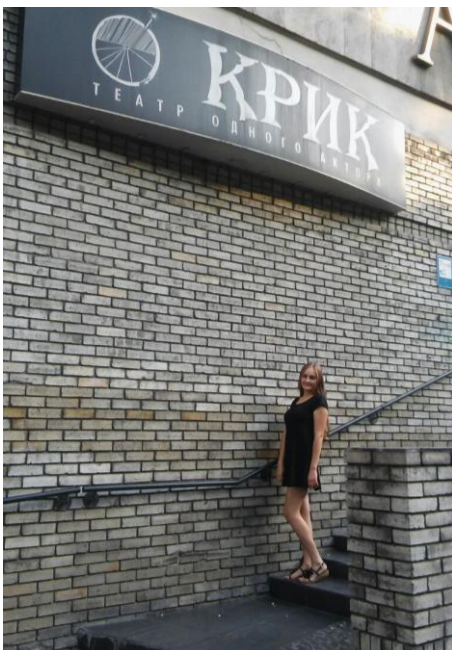
Не винятком став і колектив академічного театру одного актора «Крик» народного артиста України Михайла Мельника. 21 вересня 2017 року відбулася прем'єра вистави «Дикий» за новелою Стефана Цвейга «Амок».

До речі, актор не вперше звертається до творчості саме цього австрійського письменника. Попередня прем'єрна вистава у театрі «Крик» також була за твором Стефана Цвейга чотири роки тому. Як уже зрозуміли шанувальники театру, мова йде про моноспектакль «Непізнані» за новелою, що має назву «Лист незнайомки».

Поділитися враженнями від нової творчої роботи митця сцени Михайла Мельника я запросив студентку п'ятого курсу нашої академії Аріадну Погорілу, яка навчається за спеціальністю «Теплоенергетика» (група ТЕ01-13м).

**Народний артист України
Михайло Мельник
(фото з архіву автора)**

Доброго дня, Аріадно!

У Вас таке гарне ім'я героїні одного з давньогрецьких міфів, що я захотів дізнатися Вашу думку про мистецтво Мельпомени. Адже дівчина з таким ім'ям неодмінно має бути небайдужою до театру. Чи я не помилився?

Доброго дня, Миколо Андрійовичу!

Так, не помилились. Я захоплююсь театром та обожнюю ходити на прем'єри – у них є частка дивовижного відчуття новизни.

Отже, з якого віку Ви відвідуєте театр?

Любов до театру сформував у мене дідусь Віктор Никонович Вербицький. Вперше я відвідала театр у чотирнадцять років. Це була вистава «Сільвія» в театрі імені Т.Г. Шевченка.

А з чого почалося захоплення театром одного актора „Крик” Михайла Мельника?

Моє захоплення театром одного актора „Крик” Михайла Мельника почалося з вистави «Мутація» за творами Федора Достоєвського. Влучно саме про цю виставу висловилася Ассоль Овсянникова. «У виставі все побудовано на контрастах: життя і смерть, кохання і зрада, сплундрований нами світ і поки що чистий світ, де нас, мутантів, ще не було. Підсилюють ефект протилежностей музика і багаторівнева сценографія. Білі та чорні піраміди, маски, очі, дитячі малюнки... І в цьому хаосі народжується істина. Істина про кожного з нас. Вона не радує, але дає надію на спасіння. Спасіння у дітях, бо тільки вони можуть переродити дорослу людину і повернути її до життя» [текст взяла звідси <http://theater-krik.com/?p=1094>].

Які ще вистави цього театру Ви переглянули та які Ваші враження?

Після першої вистави я закохалася в цей театр і протягом майже двох місяців переглянула всі інші вистави з репертуару Михайла Мельника. Вдалося навіть потрапити на прем'єру вистави «Непізнані» за новелою Стефана Цвейга «Лист незнайомки» – плакали всі – як чоловіки, так і жінки. А після вистави «Табу» за повістю Л.М. Толстого «Крейцерова соната» в далекому 2014 році я одружилася зі своїм теперішнім чоловіком. Дуже рекомендую відвідати цю виставу зі своєю другою половинкою.

Цього року у Михайла Мельника відбулася прем'єра вистави „Дикий” за новелою Стефана Цвейга „Амок”. Від себе додам, що по перегляді вистави перечитав новелу австрійського письменника, аби краще зрозуміти, що змінив Михайло Мельник, створюючи п'єсу. Сценічна версія мені сподобалася більше, ніж текст Стефана Цвейга. А які Ваші враження, Аріадно?

Мені пощастило потрапити на прем'єру цієї вистави. За годину до початку я вже стояла в черзі до входу в залу театру. Бажаючих побачити виставу було дуже багато, навіть купували квитки «на сходинки». Сама вистава залишила у мене полярні враження. Всю виставу актор тримав напругу, а кінцівка зовсім «збила з ніг» мене як глядача. Відчувається майстерність гри актора і водночас після спектаклю залишається певний «післясмак»: замислюєшся над побаченим на сцені, аналізуєш дії головного героя, ставиш себе на його місце...

Що б Ви ще хотіли побажати нашим читачам?

Хочу побажати миру та добробуту, душевного спокою. Щоб трагедія була лише у виставах, а не у справжньому житті.

Дякую за інтерв'ю!

Микола МИРОНЕНКО,
к.т.н., доцент кафедри менеджменту

[Перейти до змісту](#)

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Стажування студентів університету Акіта (Японія) на кафедрі електromеталургії

З нагоди «Року Японії в Україні» Національну Металургійну Академію України відвідала група з чотирьох студентів Університету Акіта (Японія) на чолі з професором Ryo Inoue. Це вже другий візит японських партнерів до НМетАУ. Минулого року 3 студенти Університету Акіта також проходили аналогічне стажування. Під час візиту відбулася зустріч з проректором з науково-педагогічної роботи НМетАУ доктором технічних наук, професором Володимиром Івановичем Шатохою, на якій було обговорено перспективи розвитку партнерського співробітництва між двома

зкладами вищої освіти.

На зустрічі з колективом кафедри електromеталургії японські партнери ознайомилися з основними напрямками діяльності кафедри, її досягненнями.

Головною метою візиту делегації було стажування студентів 3-ого курсу Keisuke Arai, Rentaro Ito, Hiroyuki Kato, Masato Nakamura на кафедрі електromеталургії. У період з 15 вересня до 28 вересня студенти прослухали англomовний лекційний курс з теорії та технології виробництва феросплавів та екологічних питань сталого розвитку металургійної промисловості загальним обсягом 26 годин, а також виконали індивідуальні проекти з фізичної хімії феросплавних процесів в обсязі 20 годин.

Під час екскурсії на ТОВ МЗ «Дніпросталь»

З метою закріплення теоретичних знань для студентів була організована екскурсія на одне з провідних електromеталургійних підприємств нашої області – ТОВ МЗ «Дніпросталь», на якому студенти ознайомилися з технологією виробництва електросталі та отримали свій перший промисловий досвід. Також з метою ознайомлення з науково-технічним надбанням України для японських гостей була організована екскурсія до Національного центру аерокосмічної освіти молоді ім. О.М. Макарова. Наші японські гості були вражені високим рівнем розвитку авіакосмічної галузі нашої держави.

По закінченні стажування японські гості отримали сертифікати.

У Національному центрі аерокосмічної освіти молоді ім. О.М. Макарова

Професор Шатоха В.І., доценти Надточій А.А. та Жаданос О.В. з японськими студентами по закінченні стажування

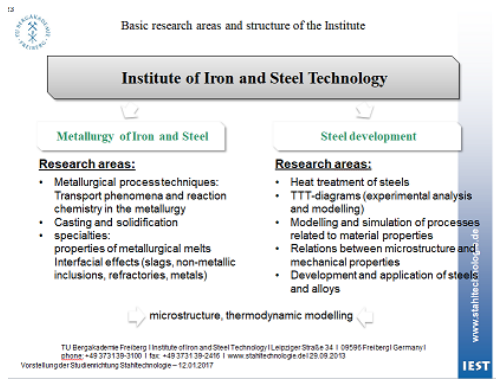
Від імені колективу кафедри електрометалургії дякуємо доценту кафедри теорії металургійних процесів та хімії Анжелі Анатоліївні Надточій за проведення практичних занять та допомогу в організації стажування. Також велика подяка керівництву ТОВ МЗ «Дніпросталь» і Національного центру аерокосмічної освіти молоді ім. О. М. Макарова за організацію екскурсій та можливість ознайомитися з технологією виробництва електросталі і досягненнями вітчизняних учених у ракетно-космічній галузі.

Сподіваємося на подальший розвиток партнерських стосунків між нашою академією та японськими закладами вищої освіти.

Володимир ШАТОХА,
д.т.н., професор, проректор
з науково-педагогічної роботи,
Олександр ЖАДАНОС,
к.т.н., доцент кафедри електрометалургії
[Перейти до змісту](#)

«Щоб наші діти розумнішали»

В рамках сталої співпраці з технічним університетом «Фрайберзька гірнична академія» (Німеччина) з метою подальшого розвитку міжнародного співробітництва в галузі освіти і науки та створення умов для співпраці науковців НМетАУ з європейськими партнерами, відділ міжнародного співробітництва у період з 4.10.2017 по 9.10.2017 організував прийом делегації технічного університету «Фрайберзька гірнична академія» у складі директора Інституту технологій виробництва чавуну і сталі професора Олени Волкової; доктора Геллера (Dr. Heller) та інженера Юрія Коробейнікова. До речі, Олена Волкова та Юрій Коробейніков – випускники НМетАУ. Професор О. Волкова прочитала студентам НМетАУ та Придніпровської державної академії будівництва та архітектури цикл лекцій за тематикою «Чиста сталь (Clean Steel)» в обсязі 18 годин. Лекції викликали щире зацікавлення студентів, а після закінчення циклу лекцій я поспілкувалася з Оленою Іванівною.

Фрагменти презентації лекції професора О.І. Волкової

Професор О.І. Волкова зараз вважається німецьким науковцем, але вона радо приїздить до свого рідного міста і своєї alma mater, із задоволенням читає лекції нашим студентам, адже їй хочеться, як вона каже, «щоб наші діти розумнішали». Таке спілкування розширює кругозір студентів, вони дізнаються про організацію навчання в Німеччині і конкретно у Фрайберзькій гірничій академії.

Після лекції зі студентами та викладачами. О.І. Волкова в центрі.

Якщо наші студенти захочуть продовжити навчання у Німеччині, то кінцевий результат має бути однаковим тут і там. Як розповіла Олена Іванівна, Фрайберзька гірнича академія відрізняється від усіх інших закладів вищої освіти Німеччини та світу. Тут після 3-го курсу (у 7-му семестрі) студенти на 6 місяців відправляються на практику на підприємства, де мають вирішувати якісь проблеми виробництва. За результатами практики студенти повинні виконати індивідуальну наукову роботу, після чого відбувається її захист. Спочатку студент презентує свою роботу, а потім протягом години відбувається дискусія. За результатами захисту виставляється оцінка. Отже, студенти знають, що на практику мають прийти, вже маючи знання зі своєї спеціальності, і не просто написати звіт, а зуміти виконати реальну роботу, яка буде публічно обговорюватися.

Від імені наших студентів і викладачів я побажала Олені Іванівні подальших успіхів у науковій та викладацькій роботі, а також здоров'я, енергії та хороших студентів.

Ніна НИКИФОРОВА,
доцент кафедри теорії металургійних процесів та хімії
[Перейти до змісту](#)

Можливості навчання за кордоном

9 жовтня у відділі міжнародного співробітництва в рамках діяльності студентського клубу "StudyAbroad" відбулися лекції проректора НМетАУ професора Володимира Івановича Шатохи, та професора Олени Волкової, директора Інституту технологій виробництва чавуну і сталі технічного університету «Фрайберзька гірнича академія» на тему «Про можливості навчання за кордоном».

У заході також взяли участь доктор Геллер (Dr. Heller) та інженер Ю. Коробейніков (Інститут технологій виробництва чавуну і сталі технічного університету «Фрайберзька гірнична академія»).

Присутні студенти та молоді науковці НМетАУ отримали корисну інформацію щодо можливостей навчання за кордоном та співпраці з європейськими закладами освіти та науки.

Олександр Садовський,
фахівець відділу міжнародного співробітництва
[Перейти до змісту](#)

ІСТОРІЯ НМетАУ В ОБЛИЧЧЯХ

***До 115-річчя від дня народження О.П. Чекмарьова
(1902 – 1975)***

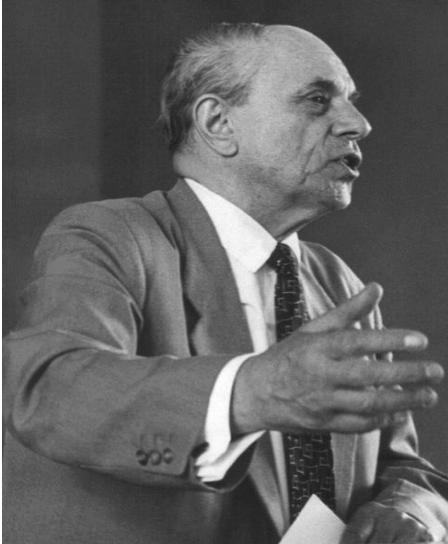
Наукова школа академіка Чекмарьова

Видатний учений-металург, доктор технічних наук, засновник української наукової школи прокатників, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державних премій, Герой Соціалістичної праці, академік АН УРСР та АН СРСР Олександр Петрович Чекмарьов народився 12 вересня 1902 р. в селі Велика Знам'янка, нині Каменсько-Дніпровського району Запорізької області.

У 1927 р. О.П. Чекмарьов закінчив металургійний факультет Дніпропетровського гірничого інституту. Відмовившись від пропозиції залишитися в інституті, він до 1930 р. працює на металургійних заводах ім. Комінтерну та ім. Петровського хронометристом, конструктором, змінним інженером, завідувачим прокатною групою, заступником начальника рейкобалкового цеху. Водночас він викладає у вечірньому металургійному інституті.

З 1930 р. О.П. Чекмарьов на запрошення завідуючого кафедрою професора А.П. Виноградова переходить до Дніпропетровського металургійного інституту на посаду доцента кафедри обробки металів тиском (ОМТ), з якою буде пов'язано усе його подальше життя. У 1931 р. О.П. Чекмарьов стає завідуючим кафедрою ОМТ, у 1934 р. отримує звання професора, а у 1940 р. захищає докторську дисертацію. У 1948 р. його обирають академіком АН УРСР, а у 1968 р. – академіком АН СРСР.

Під керівництвом та за консультаціями О.П. Чекмарьова виконано 120 кандидатських і докторських дисертацій. Учні його школи працюють у вишах, в інститутах, на підприємствах. Він є автором 25 монографій, понад 500 статей, 40 винаходів. За заслуги перед Вітчизною О.П. Чекмарьов був нагороджений орденами та медалями.

Однак головним професійним досягненням О.П. Чекмарьова є створена ним Дніпропетровська наукова школа обробки металів тиском. Наукова школа – це напрям в галузі науки, зв'язаний єдністю основних поглядів, спільністю принципів та методів. Таким чином, можна з упевненістю казати, що наукова школа є колективом, який здатен об'єднати зусилля для вирішення найрізноманітніших задач. Діапазон задач, які стояли перед кафедрою ОМТ, коли її очолив 29-річний доцент О.П.

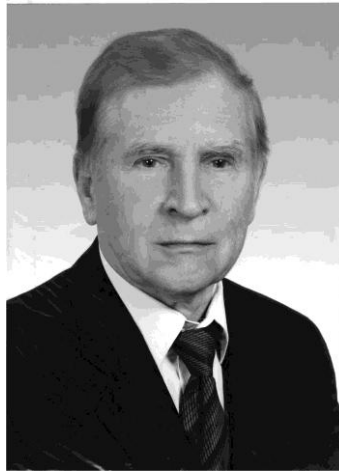
Чекмарьов, охоплював питання прокатного, ковальсько-штампувального і трубного виробництва. Вміння сфокусувати увагу на головному, довіра і мотивація співробітників дозволили створити творчий колектив, який у подальшому був названий науковою школою академіка Чекмарьова. Ця наукова школа, яка об'єднала спеціалістів з пластичного формозмінення металів, є широко відомою у світі. Ядром цієї школи за правом є кафедра обробки металів тиском НМетАУ. Сьогодні, більше ніж через 40 років після того, як Олександр Петрович передав керування кафедрою своїм учням, вона продовжує відігравати значну роль у світовій науці та освіті. Олександр Петрович Грудев, Валентин Миколайович Данченко та Олександр Миколайович Головка завідували кафедрою після О.П. Чекмарьова та розвивали її у відповідності до таких принципів:

- орієнтація на потреби ринку праці та інтелектуального продукту;
- залучення студентів до наукової праці;
- розширення кругозору співробітників;
- розвиток лабораторної бази;
- об'єктивність в оцінюванні результатів;
- послідовність та відповідальність;
- відкритість та доброзичливість.

Завдяки цим принципам кафедра ОМТ і сьогодні випускає спеціалістів, які є затребуваними у світі.

Придніпровський науковий семінар «Обробка металів тиском», який вже понад півстоліття регулярно працює при кафедрі, забезпечує апробацію нових наукових робіт в умовах істинно наукової демократії. Під час роботи семінару кожен має право поставити питання за темою доповіді та висловити свою думку без огляду на науковий ступінь та звання. Регулярні засідання Семінару наповнюють наукову школу сенсом та сучасною інформацією, як подиhi наповнюють кровоносну систему киснем.

Об'єктивність в оцінці результатів навчання та досліджень неможлива без міжнародних зв'язків. Більшість викладачів кафедри володіють англійською мовою. Майже всі викладачі кафедри пройшли стажування в університетах Європейського Союзу. Ми також заохочуємо кращих студентів до вивчення іноземних мов. Наші студенти знають, що українська національна еліта має володіти кількома іноземними мовами.

Керівники дніпропетровської школи обробки металів тиском – завідувачі кафедри обробки металів тиском ім. акад. О.П. Чекмарьова. Зліва направо: Олександр Петрович Грудев, Валентин Миколайович Данченко, Олександр Миколайович Головко.

Такий підхід до підготовки студентів дозволив у 2015 році виграти чотирирічний проект Німецького товариства академічних обмінів, який забезпечив проходження переддипломної практики в Німеччині для 32 студентів різних кафедр НМетАУ. Важливим також є те, що на базі кафедри ОМТ проходять практику 12 студентів з Федеративної Республіки Німеччини.

Розширенню наукових контактів сприяло проведення на базі нашої наукової школи шістьох міжнародних науково-технічних конференцій, до яких було видано, окрім значних томів наукових праць, ще й 12 монографій. Це сприяло підвищенню авторитету наукової школи та інтересу до неї. Одним з найбільш вагомих результатів таких контактів є відкриття спільних наукових та навчальних проектів. Кафедра плідно співпрацює з іншими кафедрами академії, що дозволяє вирішувати наукові та навчальні задачі на більш високому рівні.

Значного розвитку на кафедрі набули комп'ютерне моделювання, числові методи розв'язання задач ОМТ з використанням методу скінченних елементів. Такі задачі сьогодні вирішуються за допомогою комерційних програм Forge 3D, завдяки дружнім зв'язкам з Ченстоховською політехнікою (проф. Х. Дия), а також QForm, наданою компанією Micas Simulations (М. Біба).

Що стосується задач, які є головними для наукової школи сьогодні, то це підвищення її конкурентоздатності та збереження привабливості навчання в Національній металургійній академії України.

Ярослав ФРОЛОВ,
завідувач кафедри обробки металів тиском
ім. академіка О.П. Чекмарьова, д.т.н., професор
[Перейти до змісту](#)

До 125-річчя від дня народження С.Ф. Чукмасова (1892 – 1970)

24 вересня 2017 р. виповнилося 125-років від дня народження Сергія Федоровича Чукмасова – професора, доктора технічних наук, завідувача кафедри прикладної механіки з 1948 по 1970 рр., талановитого вченого-механіка, чудового педагога і вихователя студентства, представника яскравої плеяди видатних учених НМетАУ, до якої входять С.М. Кожевніков, К.П. Бунін, К.Ф. Стародубов, Н.Ю. Тайц, О.М. Діннік, А.Д. Готліб, Ю.М. Таран-Жовнір та інші.

Вся професійна трудова діяльність Сергія Федоровича Чукмасова була присвячена вирішенню проблем підвищення надійності, довговічності, економічності обладнання та підготовці наукових та інженерних кадрів у металургійній галузі.

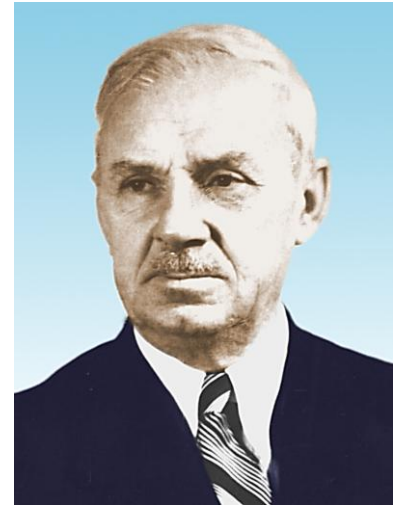
Сергій Федорович народився 24 вересня 1892 р. в м. Єлисаветграді (нині Кропивницький) в сім'ї писаря у нотаріуса. Після раптової смерті батька у 1896 р. турботу про сім'ю взяли на себе старші брати – Федір, який закінчив на той час залізничне училище, і Тихон, робітник на Олександрівському (Брянському, ім. Петровського) заводі в м. Катеринославі (нині Дніпро), куди він забрав матір і 4-х річного Сергія.

Трудове життя Сергій Федорович почав з 13 років в технічному бюро Брянського заводу (нині завод ім. Петровського). Природний розум, працьовитість, любов до техніки і жага знань привели його спочатку до технічного залізничного училища (1908 – 1911 рр.), а потім, після здачі екстерном іспитів (1917 р.) за повний курс гімназії, до Дніпропетровського гірничого інституту. Закінчивши ДГІ інженером заводської механіки, Сергій Федорович назавжди пов'язує свій творчий шлях з металургійним інститутом, працюючи в ньому доцентом, професором, проректором з навчальної роботи, завідувачем кафедри.

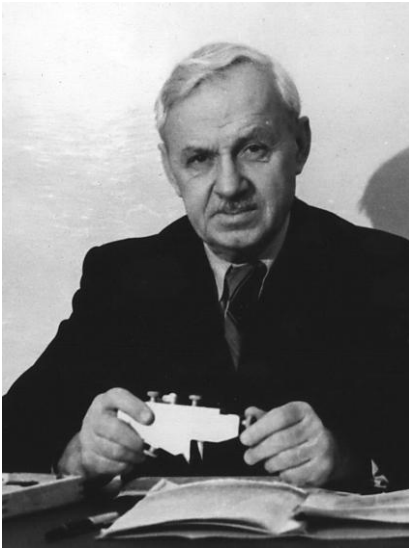
Після захисту кандидатської дисертації у 1940 р. він активно й плідно займається питаннями тертя і зносу в машинах і в 1947 р. у Київському політехнічному інституті захищає докторську дисертацію на тему «Проблеми тертя в підшипниках ковзання металургійних машин». У 1949 р. йому було присвоєно звання професора.

З 1948 по 1970 рр. Сергій Федорович завідував кафедрою прикладної механіки. У той час на кафедру приходять молоді, талановиті вчені-педагоги: Цехнович Л.І., Раскін Я.М., Кирилюк В.Д., Трушин А.В., Літвішков В.І., Зданевич В.А., Земляков І.П., Коломийченко Г.П., Ігнатов А.І. та ін. Так під керівництвом Сергія Федоровича Чукмасова створювався на кафедрі прикладної механіки колектив однодумців в науково-педагогічній діяльності, відмінною рисою якого і до цього дня є тісний зв'язок з виробництвом, вирішення нагальних проблем металургійних і машинобудівних заводів, удосконалення та впровадження в навчальний процес різних форм прогресивних методів навчання.

Понад 35 років Сергій Федорович Чукмасов працював над проблемою підвищення надійності та довговічності устаткування підприємств металургійної промисловості. Він запропонував нову теорію триєдиної системи вузла тертя, яка для свого часу стала значним кроком вперед в галузі вітчизняної науки про тертя і знайшла подальший розвиток в працях професорів М.М. Хрущова, Л.Б. Левенсона та ін. Великий внесок зробив Сергій Федорович

Чукмасов у науку та практику вторинної підготовки металу для металургійної промисловості. Запропонований ним метод гарячого пакетування металобрухту отримав застосування на багатьох заводах. За розробку комплексу машин і механізмів для підготовки брухту до переплавки професор С.Ф. Чукмасов (помертно) і доценти Зазімко А.І., Пузирков П.І. спільно з працівниками Вторчормету в 1971 р. були удостоєні Державної премії УРСР. Він керував десятками науково-дослідних робіт за широкою тематикою. Ці роботи відносяться до таких галузей науки, як тертя і знос, надійність і довговічність, динаміка і міцність металургійних і підйомно-транспортних машин, механіка композиційних неметалевих матеріалів та ін. Була створена та обладнана випробувальними стендами лабораторія тертя.

Практичні результати робіт доповідалися на конференціях АН СРСР, нарадах і конференціях механіків металургійних заводів і реалізовувалися не тільки в Україні, а й на інших підприємствах країни (заводи К. Лібкнехта, ім. Петровського, «Запоріжсталь», «Вторчормет», ім. Леніна, «Криворіжсталь», «ПТМЗ», Магнітогорський металургійний комбінат та ін.).

Талант, невтомна працьовитість, наполегливість дослідника та енергійність зробили Сергія Федоровича Чукмасова не тільки відомим ученим, але й відмінним лектором-методистом і лектором-популяризатором, відомим в широких колах лекціями та доповідями на різноманітні наукові теми. Він автор понад 70 наукових статей, авторських свідоцтв, методичних розробок і в співавторстві підручника з підйомно-транспортних машин. Сергій Федорович Чукмасов підготував 25 кандидатів технічних наук, серед яких працівники металургійних заводів України і нашої академії (професор Суровцев В.С., доцент Похилько Л.К.).

С.Ф. Чукмасов завжди користувався безумовним авторитетом, глибокою повагою і любов'ю студентів і колег як педагог, керівник, інтелігентний, добрий, мудрий і життєлюбний, завжди готовий прийти на допомогу і безконфліктно вирішити проблеми.

Широкою й різноманітною була громадська діяльність С.Ф. Чукмасова. Він двічі обирався депутатом районної ради, неодноразово – членом і головою місткомів, головою Дніпропетровського обласного комітету профспілки працівників вищої школи і наукових установ (ПВШ і НУ), членом пленумів Республіканських і Центральних комітетів профспілок ПВШ і НУ, головою дільничних і окружних комісій з виборів до Верховної Ради СРСР, членом техніко-економічної Ради МЧМ УРСР та ін. Був делегатом сімох з'їздів Катеринославської залізниці (1917-18 рр.); єдиним від України делегатом на Всеросійському з'їзді залізниць (1917 р.); депутатом 1-ої Ради робочих, селянських і солдатських делегатів; комісаром Народного університету.

За свою плідну діяльність в науці, освіті і виробництві професор Чукмасов С.Ф. був нагороджений двома орденами Трудового Червоного Прапора; орденом «Знак пошани»; медалями «За трудову доблесть» і «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941 – 45 рр.», низкою почесних грамот як ударник і герой праці; нагрудним знаком «Ударник соціалістичного будівництва»; грамотами Міністерства освіти і науки.

С.Ф. Чукмасов став засновником династії металургів: син Олександр і онук Сергій свідомо й гідно продовжили славу професію інженерів металургів.

Зараз кафедра прикладної механіки в своєму значно оновленому складі дбайливо зберігає, шанує та передає молодим співробітникам і студентам прекрасні наукові та

педагогічні традиції, закладені її засновниками та вчителями, зокрема, Сергієм Федоровичем Чукмасовим. Науковий напрямок досліджень Сергія Федоровича в галузі тертя знайшов своє продовження у створенні на кафедрі ПМ лабораторії механічного моделювання процесів тертя твердих і пластично деформованих тіл.

Ігор ДОБРОВ,

д.т.н., професор, завідувач кафедри
прикладної механіки,

Родіон ПОГРЕБНЯК,

к.т.н., доцент, заступник завідувача кафедри,

Леіна ПОХИЛЬКО,

к.т.н., доцент, аспірантка (1968 – 1971) С.Ф. Чукмасова

[Перейти до змісту](#)

ПОСМІХНЕМОСЯ РАЗОМ

- **Студентська народна мудрість:** диплом академії – документ, який засвідчує, що в тебе був шанс чомусь навчитися.
- **Викладацька народна мудрість:** якщо факти не підтверджують теорію, їх треба забути.

- **З життя видатних науковців**

Автор третього початку термодинаміки Вальтер Нернст в години дозвілля розводив коропів. Одного разу хтось глибокодумно зауважив:

– Дивний вибір. Курей розводити і то цікавіше.

Нернст незворушно відповів:

– Я розводжу таких тварин, які знаходяться в термодинамічній рівновазі з навколишнім середовищем. Розводити теплокровних – це значить обігрівати за свої гроші світовий простір.

- **Зі студентського життя НМетАУ**

а) Студент запізнюється на пару. Викладач:

– Де був?

– Батарейки купував.

Проходить 5 хвилин. Студент:

– Можна вийти... Ну дуже треба.

– Добре, йди.

Піднімається. З під парти з гучним дзвоном падає пляшка. Тиша. Викладач заляк в здивуванні. Хтось з студентів:

– То батарейка випала.

б) У трамваї сидить бабуся і бачить поруч високого худого юнака, на руці якого висить плащ.

– Милый, звідки ти такий заморений?

– Студент я.

- Напевно відмінник, раз такий замучений? Давай я хоч плащ потримаю.
- Я хорошист, бабусю. А це не плащ, а мій друг Вітя. Ось він – відмінник!

Куточок гумору підготував
доцент кафедри екології, теплотехніки та охорони праці

Володимир БРОВКІН

[Перейти до змісту](#)

Редактор номера

Н. Никифорова

Редакційна колегія: О.Г. Величко – головний редактор, В.П. Іващенко, Ю.С. Пройдак, В.І. Шатоха, Н.А. Никифорова – заступники головного редактора, А.Ю. Ізюмська – секретар редакції, К.С. Білан, О.В. Жаданос, Л.М. Клімашевський, А.С. Коверя, А.М. Селегей, С.М. Фахрутдінова, К.А. Мілова, О.Г. Ясев.